

VENDIM
Nr. 12, datë 24.4.2018

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:
Bashkim Dedjakryetar i Gjykatës Kushtetuese

Altina Xhoxhaj	anëtare e	“	“
Fatmir Hoxha	anëtar i	“	“
Gani Dizdari	anëtar i	“	“
Fatos Lulo	anëtar i	“	“
Vitore Tusha	anëtare e	“	“

me sekretare Belma Lleshi, në datën 20.3.2018 mori në shqyrtim në seancë plenare, mbi bazë dokumentesh, çështjen me nr. 4 akti, që u përket:

KËRKUESE: Majlinda Andrea

SUBJEKT I INTERESUAR: Prokuroria e Përgjithshme

OBJEKTI: Shfuqizimi si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë i vendimit nr. 8/25, datë 14.6.2017, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë.

BAZA LIGJORE: Nenet 30, 42, 131/1/“P”, 134/1/“I” dhe 134/2 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; nenet 6 dhe 8 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut; nenet 27, 71, 71/“a”, 71/“b”, 72 e vijuese të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Vitore Tusha, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkuases, e cila ka kërkuar pranimin e kërkesës, parashtrimet me shkrim të subjektit të interesuar, që ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Prokuroria e Përgjithshme në datën 14.10.2016 ka paraqitur kërkesën për gjykim për shtetasen Majlinda Andrea (*kërkuesja*), akuzuar për kryerjen e veprës penale “Korrupsioni pasiv i gjyqtarit, prokurorit dhe funksionarëve të tjerë të organeve të drejtësisë”, në bashkëpunim, parashikuar nga nenet 319/“ç” dhe 25 të Kodit Penal (KP).

2. Duke qenë se kërkuessa në momentin e depozitimit të kërkesës për gjykim ka qenë anëtare e Gjykatës së Lartë, bazuar në nenin 75/“b” të Kodit të Procedurës Penale (KPP), kjo çështje është shqyrtuar në shkallë të parë nga Gjykata e Lartë.

3. Pasi shqyrtimit të kësaj çështjeje, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, përfundimisht, me vendimin nr. 8/25, datë 14.6.2017, ka vendosur: “*Deklarimin fajtor të të pandeburës Majlinda Andrea për veprën penale të “korrupsionit pasiv të gjyqtarëve, prokurorëve dhe funksionarëve të tjerë të organeve të drejtësisë” dhe në zbatim të nenit 319/ “ç” të KP-së dënimin e saj me 4 vjet burgim. Në zbatim të nenit 59 të KP-së urdhërohet pezullimi i ekzekutimit të vendimit me burgim për një afat prove prej 3 vjetësh. Urdhërohet e dënuara Majlinda Andrea që të mbajë kontakt me shërbimin e provës në bazë të nenit 60 të KP-së. Në zbatim të nenit 35/1 të KP-së të caktohet si dënim plotësues “heqja e së drejtës për të kryer funksione publike për një afat prej 5 vjetësh”*”.

II

4. **Kërkuesja Majlinda Andrea** i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*), sipas objektit të kërkesës, duke parashtruar në mënyrë të përmbledhur sa vijon:

4.1 *Është cenuar parimi i prezumimit të pafajësisë*. Referuar vendimit të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë

rezulton se bindja e asaj gjykate se kërkuesja e ka konsumuar veprën penale për të cilën akuzohet, është krijuar duke u bazuar pothuajse ekskluzivisht vetëm në përgjime bisedash ndërmjet të pandehurve të tjerë, të prezumuar bashkëpunëtorë në krim. Emri dhe rrethana të tjera identifikuese të kërkueses nuk dalin në asnjë nga bisedat e përgjuara dhe ndaj nuk mund të nxirret konkluzioni për përfshirjen e saj në veprimtari të supozuara kriminale. Kolegji Penal e ka deklaruar kërkuesen fajtores bazuar në një përgjim telefonik mes shtetasve P.D. dhe I.Ç., por në provat e prokurorisë nuk gjendet asnjë komunikim i drejtpërdrejtë apo i tërthortë mes shtetasit P.D. dhe kërkueses. Kolegji Penal ka konstatuar se fakti i mospranimit në dhomën e këshillimit i rekursit për të cilin interesoheshin të pandehurit e tjerë është fryt i korrupsionit të gjyqtarës Andrea. Ndërkohë që, asnjë analizë dhe asnjë vlerësim minimal provash e faktesh nuk përbën bazë mbështetëse të këtij prezumimi fajësie.

4.2 *Është cenuar parimi i barazisë së armëve dhe i kontradiktoritetit.* Me vendim të ndërmjetëm është mohuar e drejta për të kundërshtuar përgjimin e numrit telefonik celular në përdorim të subjektit të posaçëm Majlinda Andrea, çka e bën këtë vendim arbitrar e antikushtetues. Gjyqtari i Gjykatës së Lartë nuk mund të përgjohet në numrin e tij telefonik me akt prokurori apo vendim të një gjykate të një juridiksioni më të ulët. Gjykata nuk ka pranuar të dëgjojë pavërtetësitë e fakteve që prokurori i pretendonte të provuara me përgjime, ndërkohë që ato dëshmonin krejt të kundërtën. Po ashtu, pyetja në cilësinë e dëshmitarit e oficerit referues të veprës penale u realizua me kufizime ekstreme nga ana e gjykatës pa lejuar kryq-ekzaminimin e duke mbrojtur të pavërtetat e dukshme të pohuara gjyqësish nga i njëjti oficer.

4.3 *Është cenuar standardi i arsytimit të vendimit gjyqësor.* Në vendimin e Kolegjit Penal nuk gjendet asnjë faqe arsyetim dhe nuk është mbajtur asnjë qëndrim mbi argumentin përfundimtar të mbrojtjes. Në vendim nuk janë arsyetuar dhe trajtuar çështje të rëndësishme që kanë të bëjnë jo vetëm me realizimin e procedurave të përgjimit në përputhje me ligjin, por edhe me një sërë standardesh të rëndësishme të një procesi të rregullt ligjor, siç është “domosdoshmëria” e realizimit të përgjimit dhe që kjo të jetë proporcionale në raport me nevojat që e kanë diktuar. Gjykata e Shkallës së Parë për Krimet e Rënda dhe në vijim Kolegji Penal jo vetëm që nuk kanë arsyetuar mbi sa më sipër, por në të njëjtën kohë i referohen “përgjimit parandalues”, rezultatet e të cilit nuk mund dhe nuk duhet të përdoren në procesin penal. Edhe pse prokuroria në vendimin e saj e ka cilësuar përgjimin parandalues, Kolegji Penal është vënë në pozitë të avokatit të prokurorisë duke tentuar të mbajë në këmbë përgjimet e paligjshme mbi të cilat është ngritur fajësia e kërkueses.

4.4 Sipas nenit 32/2 të Kushtetutës, askush nuk mund të deklarohet fajtor mbi bazën e të dhënave të mbledhura në mënyrë të paligjshme. Akti bazë nga ku burojnë dhe aktet e tjera, përfshirë edhe atë për përgjimin e kërkueses, është vendimi nr. 386, datë 4.6.2016, ku vleftësohet përgjimi i autorizuar i prokurorit të çështjes dhe lejohet përgjimi 15-ditor i shtetasit I.Ç., i cili është marrë në shkelje të rregullave procedurale dhe për këtë arsye është i pavlefshëm. Neni 131/1 i KPP-së parashikon se pavlefshmëria e një akti bën të pavlefshme edhe aktet e mëpasshme që varen prej tij. Vendimi i Gjykatës së Shkallës së Parë për Krimet e Rënda, që ka vendosur vleftësimin të ligjshëm të vendimit të prokurorit për përgjimin, është rrjedhojë e zbatimit të gabuar të ligjit procedural penal. Gjykata nuk ka vlerësuar drejt nivelin e provave për bazueshmërinë e dyshimit, ndërkohë që nuk ka pasur asnjë provë që të justifikojë vënien në përgjim të numrit telefonik të shtetasit I.Ç. Si vendimi i prokurorit, ashtu edhe i gjykatës janë bazuar në të dhëna që i referon oficeri i policisë gjyqësore (OPGJ), pa përcaktuar burimin e informacionit, legjitimitetin dhe vërtetësinë përkatëse. Në dispozitat e neneve 221 e vijuese të KPP-së janë përcaktuar në mënyrë të qartë kufijtë e lejitimit të përgjimeve, pra ato kushte themelore, mosrespektimi i të cilave sjell si pasojë papërdorshmërinë e rezultateve të përfutuara prej tyre. Përgjimi parandalues rregullohet me ligj të veçantë dhe sipas nenit 221/5 të KPP-së rezultatet e tij nuk mund të përdoren si provë. Në kundërshtim me këtë urdhërim, Gjykata e Lartë ka vënë në themel të arsytimit të saj rezultatet e përgjimeve parandaluese ose të informacioneve inteligjente të pasqyruara në aktin e referimit të OPGJ-së. Gjykata e Lartë ka konsideruar si prova të mjaftueshme

për vërtetimin e akuzës rezultate të mundshme të përgjimit parandalues ose të dhëna të grumbulluara nga hallka joprocedurale gjyqësore, të cilat në kuptim të nenit 221/5 të KPP-së nuk mund të përdoren si prova.

5. **Subjekti i interesuar, Prokuroria e Përgjithshme**, në parashtrimet me shkrim drejtuar Gjykatës, ka prapësuar sa vijon:

5.1 Pretendimi për cenimin e parimit të prezumimit të pafajësisë është i pabazuar. Referuar standardeve të elaboruara në jurisprudencën kushtetuese, në përmbajtjen e vendimit të Gjykatës së Lartë nuk rezulton ndonjë e dhënë që të tregojë se ajo gjykatë e ka filluar procesin me paragjykimin se kërkuesja është fajtores. Gjykata e Lartë e ka bazuar vendimin në provat e mbledhura gjatë gjykimit dhe në deklaratimet e dëshmitarëve, si dhe ka përdorur në arsyetim edhe rezultatet e përgjimit të urdhëruar nga prokurori, veprim që është vlerësuar nga gjykata si në përputhje me kriteret ligjore. Në funksion të një arsyetimi sa më të plotë dhe në respekt të parimeve të procesit të rregullit ligjor, gjykata i ka dhënë përgjigje çdo pretendimi të ngritur nga palët, duke i arsyetuar në raport me ligjin e zbatueshëm material dhe procedural.

5.2 Në lidhje me pretendimin për cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit në gjykim, nga aktet e dosjes gjyqësore rezulton se kërkuesja, nëpërmjet mbrojtësit të saj, i është drejtuar gjykatës me disa kërkesa paraprake, më konkretisht për shuarjen e masës së sigurimit ndaj saj, si dhe për pavlefshmërinë absolute të disa akteve të procedimit penal, duke pretenduar se vendimi për përgjimin e telefonit celular të shtetasit I.Ç. është marrë në kundërshtim me dispozitat procedurale penale, pasi nuk janë respektuar kufijtë e lejit të parashikuar nga kjo dispozitë. Po ashtu, është pretenduar se nga organi i prokurorisë nuk janë komunikuar vendimet e përgjimeve dhe as procesverbalet e përgjimit dhe se në kundërshtim me ligjin është vendosur përgjimi i telefonit celular në përdorim të kërkueses Majlinda Andrea, çka e bën atë një akt absolutisht të pavlefshëm, pasi ai është marrë edhe nga një gjykatë jokompetente. Në këtë kuptim, Gjykata e Lartë i ka dhënë mundësinë kërkueses që nëpërmjet mbrojtësit të zgjedhur të paraqesë prova dhe argumente në mbështetje të kërkesës, të paraqesë kërkesa para gjykatës, si dhe të kundërshtojë e të mbrohet kundër pretendimeve të organit të akuzës. Vetëm fakti se gjykata nuk ka pranuar disa nga kërkesat e parashtruara prej kërkueses nuk është i mjaftueshëm për të vënë në dyshim respektimin e këtij parimi. Nuk rezulton që gjykata ta ketë vënë kërkuesen në pozita të disfavorshme në krahasim me palën tjetër, për sa kohë që pretendimet e saj janë marrë në shqyrtim duke u dhënë përgjigje të arsyetuar si nëpërmjet vendimit të ndërmjetëm, ashtu edhe atij përfundimtar.

5.3 Në lidhje me pretendimin për ekspertimin teknik të bisedave, gjykata e rrëzoi kërkesën e mbrojtjes, duke vlerësuar se për këtë duhen njohuri të posaçme dhe urdhëroi prokurorin që t'u vërë të pandehurve në dispozicion një kopje të CD-ve me të gjitha regjistrimet e kryera, detyrë që u zbatua. Gjatë seancave në vijim nuk u kërkua që të dëgjoheshin tërësisht apo pjesërisht CD-të me bisedat e përgjuara. Pas mbylljes së shqyrtimit gjyqësor mbrojtësi i kërkueses kërkoi që të dëgjoheshin ato me pretendimin se prokurori kishte zbardhur vetëm pjesët që i interesonin, por në seancën e radhës mbrojtja hoqi dorë nga kjo kërkesë. Në lidhje me pretendimin për pyetjen si dëshmitar të OPGJ-së, kjo është kërkuar si provë nga mbrojtja e të pandehurve dhe gjatë pyetjes së tij avokatëve iu është dhënë mundësia që të bënin të gjitha pyetjet që dëshironin pa u kufizuar në kohë.

5.4 I pabazuar është edhe pretendimi për cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor. Bazuar në standardet kushtetuese vendimi i Gjykatës së Lartë përmban elementet e një vendimi të arsyetuar. Në të është bërë një arsyetim i detajuar për sa i përket interpretimit dhe zbatimit të ligjit penal në lidhje me rrethanat e faktit që i atribuohen kërkueses dhe nuk rezulton të jetë alogjik. Pavarësisht mënyrës së formulimit të këtij pretendimi nga kërkuesja, ai ka të bëjë në thelb me çështje të vlerësimit të provave, të cilat pasi janë marrë në shqyrtim u është dhënë përgjigje e arsyetuar.

5.5 Në lidhje me pretendimin se deklarimi fajtores i kërkueses është bazuar në akte të marra në kundërshtim me ligjin, duke iu referuar mënyrës se si është përgjuar numri i saj telefonik, kërkuesja e

ka ngritur atë përpara Kolegjit Penal, çka nënkupton se asaj i është dhënë mundësia për të vënë në dukje mangësitë e provave nga ana formale, si dhe për të kundërshtuar ligjshmërinë e tyre. Këto akte janë vlerësuar nga gjykata si prova së bashku me dëshmitë e tjera për të verifikuar vërtetësinë e tyre. Gjykata e Lartë e ka mbështetur vendimin jo vetëm në provat e kundërshtuara si të pavlefshme nga kërkuuesja, por edhe në një sërë provash të tjera të administruara gjatë gjykimit, si dëshmitë dhe provat shkresore.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkueses

6. Gjykata vëren se kërkuuesja legjitimohet *ratione personae*, si një nga subjektet e parashikuara në nenin 134/1/“i” të Kushtetutës, *ratione temporis*, pasi kërkesa është paraqitur brenda afatit ligjor 4-mujor të parashikuar në nenin 71/“a” të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, dhe *ratione materiae*, pasi pretendimet e ngritura në kërkesë janë të tilla që *prima facie* bëjnë pjesë në juridiksionin kushtetues.

B. Për pretendimin e cenimit të parimit të prezumimit të pafajësisë

7. Sipas kërkueses, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë e ka krijuar bindjen se kërkuuesja e ka konsumuar veprën penale për të cilën akuzohet, duke u bazuar pothuajse ekskluzivisht vetëm në përgjime bisedash ndërmjet të pandehurve të tjerë, të prezumuar bashkëpunëtorë në krim. Këto përgjime janë të papërdorshme dhe kërkueses duhet t’i provohej fajësia përtej çdo dyshimi të arsyeshëm. Sipas saj, Kolegji Penal ka vlerësuar se kërkuuesja ka kryer veprën penale duke u nisur nga fakti i lidhjes së saj me të pandehurin tjetër në gjykim, shtetasin P.D., por në provat e paraqitura nga ana e organit të prokurorisë nuk gjendet asnjë komunikim i drejtpërdrejtë apo i tërthortë mes tyre.

8. Gjykata e ka interpretuar prezumimin e pafajësisë në kuptimin që gjykatat e zakonshme nuk duhet ta fillojnë procesin me bindjen se i pandehuri e ka kryer krimin për të cilin akuzohet, se barra e provës i takon palës akuzuese, se çdo dyshim duhet të shkojë në favor të të pandehurit dhe se gjykata duhet ta mbështesë vendimin në prova të drejtpërdrejta dhe të tërthorta që duhet të provohen nga akuza (*shih vendimin nr. 68, datë 14.11.2016 të Gjykatës Kushtetuese*). Parimi i prezumimit të pafajësisë kërkon që deklarimi i fajësisë të së pandehurit të bëhet nga gjykata vetëm pas një shqyrtimi të plotë të çështjes, në përputhje me parimin e kontradiktoritetit dhe të barazisë së armëve në gjykim. Ky parim buron nga parimi i shtetit të së drejtës dhe është i lidhur ngushtë me të drejtën e personit të akuzuar për t’u mbrojtur në një gjykim të drejtë. Sipas këtij parimi asnjë masë që barazohet me dënimin nuk mund të jepet ndaj një të pandehuri pa u provuar fajësia e tij përtej çdo dyshimi të arsyeshëm (*shih vendimin nr. 68, datë 14.11.2016 të Gjykatës Kushtetuese*). GJEDNJ-ja ka theksuar se parimi i prezumimit të pafajësisë është një nga elementet e një gjykimi të drejtë, i kërkuar nga neni 6/1 i Konventës. Ky parim ndalon shprehjen e parakohshme nga vetë gjykata të vlerësimit se personi “i akuzuar për një vepër penale” është fajtor përpara se kjo të provohet në përputhje me ligjin (*shih vendimet e GJEDNJ-së në çështjet Allen kundër Mbretërisë së Bashkuar, datë 12 korrik 2013; Karaman kundër Gjermanisë, datë 27 shkurt 2014*). Në çështjen *Karaman kundër Gjermanisë*, GJEDNJ-ja ka vlerësuar se gjykatat penale janë të detyruara të përcaktojnë faktet e çështjes, të rëndësishme për vlerësimin e përgjegjësisë ligjore të të akuzuarit, sa më qartë dhe saktë të jetë e mundur dhe nuk mund t’i paraqesin ato thjesht si aludime apo dyshime.

9. Është detyrim i organit të akuzës që bashkë me dërgimin e një çështjeje për gjykim të paraqesë edhe provat mbi të cilat e mbështet akuzën. Kuptimi dhe zbatimi i drejtë në praktikë i parimit të prezumimit të pafajësisë është garancia kryesore për mbrojtjen e të drejtave të të pandehurit, sepse ky parim detyron akuzën që të provojë fajësinë e të pandehurit, e çliron këtë të fundit nga barra për të provuar pafajësinë e tij, i jep të drejtë të zgjedhë mbrojtjen më të përshtatshme për të, të bëjë ose jo deklarime, të kërkojë prova dhe të marrë pjesë aktivisht në shqyrtimin e tyre, duke kërkuar që provat e dyshimta të interpretohen

gjithmonë në favorin e tij (*shih vendimin nr. 50, datë 1.11.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

10. Sipas nenit 149 të KPP-së prova janë njoftimet mbi faktet e rrethanat që lidhen me veprën penale, që merren prej burimeve të parashikuara në ligjin procedural penal, në përputhje me rregullat e caktuara prej tij dhe që shërbejnë për të vërtetuar kryerjen ose jo të veprës penale, pasojat e ardhura prej saj, fajësinë ose pafajësinë e të pandehurit dhe shkallën e përgjegjësisë së tij. Bazuar në nenin 152 të KPP-së, çmuarja e provave është përcaktimi i vërtetësisë dhe fuqisë provuese të tyre. Çdo provë i nënshtrohet shqyrtimit dhe nuk ka vlerë të paracaktuar dhe gjykata i çmon provat sipas bindjes së formuar pas shqyrtimit të tyre në tërësi.

11. Gjykata, bazuar në standardet e mësipërme, vëren se Gjykata e Lartë e ka bazuar vendimin e saj për deklarimin fajtores dhe dënimin e kërkuarës mbi një sërë provash të administruara në gjykim dhe të shqyrtuara e vlerësuar nga ajo gjykatë në tërësi dhe në harmoni me njëra-tjetrën. Ajo nuk ka arritur në asnjë konkluzion *apriori* për fajësinë e kërkuarës. Nga përmbajtja e vendimit të Gjykatës së Lartë nuk rezulton që ajo ta ketë nisur procesin me bindjen se kërkuarja është fajtores për veprën penale për të cilën akuzohet. Po ashtu, nuk rezulton se provave dhe dëshmitë të administruara në gjykim t'u jetë dhënë një vlerë e paracaktuar, por ato janë vlerësuar në gjykim së bashku dhe në unitet me provat e tjera të administruara në proces. Për rrjedhojë, ky pretendim i kërkuarës është i pabazuar.

C. Për pretendimin e cenimit të parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit

12. Sipas kërkuarës, me vendim të ndërmjetëm të Gjykatës së Lartë i është mohuar e drejta për të kundërshtuar përgjimin e numrit telefonik celular në përdorim të subjektit të posaçëm, pasi gjyqtarit të Gjykatës së Lartë nuk mund t'i përgjohet numri i tij telefonik me akt prokurori apo vendim të një gjykate të një juridiksioni më të ulët. Gjykata nuk ka pranuar të dëgjojë pavërtetësitë e fakteve që prokurori i pretendonte të provuara me përgjime, ndërkohë që ato dëshmonin krejt të kundërtën. Po ashtu, pyetja në cilësinë e dëshmitarit të oficerit referues të veprës penale u realizua me kufizime ekstreme nga ana e gjykatës pa lejuar kryq-ekzaminimin e duke mbrojtur të pavërtetat e dukshme të pohuara gjyqësish nga i njëjti oficer.

13. Gjykata ka trajtuar në mënyrë të vazhdueshme rëndësinë e respektimit të parimit të barazisë së armëve dhe të kontradiktoritetit veçanërisht në gjykimin penal, duke theksuar se këto parime, dhe lidhur ngushtë me to mbrojtja e të pandehurit, e garantuar shprehimisht në nenin 31 të Kushtetutës dhe nenin 6 të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, përbëjnë në vetvete elementet më të qenësishme e thelbësore të procesit të rregullt ligjor në kuptimin kushtetues. Gjykata rithekson se parimi i kontradiktoritetit dhe i barazisë së armëve në gjykimin penal kërkon që argumentet e mbrojtjes të paraqiten dhe të dëgjohen njëjloj si ato të prokurorit. Ky parim presupozon që secilës palë duhet t'i ofrohen mundësi të arsyeshme për të paraqitur pretendimet për çështjen, në kushte të tilla që të mos e vënë në dizavantazh me palën tjetër (*shih vendimin nr. 5, datë 17.2.2003 të Gjykatës Kushtetuese*). Në lidhje me paraqitjen dhe administrimin e provave në gjykim, Gjykata mban qëndrimin se provat paraqiten dhe marrin vlerën e tyre në debatin gjyqësor, ku secila palë ka mundësi për të paraqitur argumentet e veta në një pozitë jo më pak të favorshme se pala tjetër (*shih vendimin nr. 16, datë 27.3.2012 të Gjykatës Kushtetuese*).

14. Gjykata, bazuar në standardet e mësipërme, vëren se pretendimet e kërkuarës në lidhje me këtë standard kanë të bëjnë në thelb me mënyrën e vlerësimit të provave nga ana e Gjykatës së Lartë. Nga vendimi i kundërshtuar rezulton se palët kanë qenë të pranishme në gjykim, në rastin konkret kërkuarja nëpërmjet përfaqësuesit të zgjedhur, i cili jo vetëm që është njohur me çdo provë të paraqitur nga akuzat, por i është dhënë mundësia gjatë këtij gjykimi, të zhvilluar nga Gjykata e Lartë si gjykatë e shkallës së parë për shkak të cilësisë së kërkuarës, që t'i kundërshtojë këto prova, si edhe të paraqesë çdo provë tjetër me qëllim provueshmërinë e pafajësisë së kërkuarës. Kërkuarja i ka ngritur pretendimet e saj për mënyrën e marrjes së provave dhe të vlefshmërisë së akteve procedurale, çka nënkupton se asaj i është dhënë mundësia për të kundërshtuar dhe ligjshmërinë e tyre.

15. Gjykata vëren, gjithashtu, se pretendimi i kërkuarës për mohimin e së drejtës për të kundërshtuar përgjimin e numrit telefonik celular në përdorim të saj nuk gjen mbështetje në aktet bashkëlidhur kërkesës. Nga vendimi i Gjykatës së Lartë rezulton se në seancën gjyqësore të datës 5.12.2016, Kolegji Penal ka

dëgjuar kërkesat paraprake të mbrojtjes, të cilat janë heqja e masës së sigurimit “Pezullim i ushtrimit të detyrës si anëtare e Gjykatës së Lartë”; deklarimi si të papërdorshme i rezultateve të përgjimit për të pandehurit I.Ç., P.D dhe O.A.; deklarimi si absolutisht të pavlefshme i akteve procedurale në ngarkim të kërkuësës, konkretisht i vendimit nr. 477, datë 13.7.2016 të Gjykatës së Shkallës së Parë për Krimet e Rënda dhe autorizimit të prokurorit për lejimin e përgjimit në vende publike të kërkuësës dhe bashkëshortit të saj (pika 71 e vendimit). Në seancën gjyqësore të datës 19.12.2016, Kolegji Penal, pasi ka marrë në shqyrtim këto pretendime dhe ka dëgjuar edhe pretendimet e organit të akuzës, ka vendosur rrëzimin e tyre, duke u shprehur se kjo kërkesë do të merret në konsideratë pasi të merren në shqyrtim aktet dhe provat e përfutuara nga organet e procedimit (pika 80 e vendimit). Më tej, Kolegji Penal, pasi ka analizuar elementet e veprës penale për secilin nga të pandehurit, u ka dhënë përgjigje të arsyetuar edhe pretendimeve të ngritura nga mbrojtja e kërkuësës. Sipas këtij Kolegji pretendimi në lidhje me vendimin nr. 477, datë 13.7.2016 të Gjykatës së Shkallës së Parë për Krimet e Rënda është i pabazuar në ligj, pasi lejimi dhe miratimi nga gjykata i përgjimit të bisedave të kërkuësës është bërë si person që dyshohet se merr apo transmeton komunikime nga i dyshuari, apo se merr pjesë në transaksione me të dyshuarin, bazuar në nenin 221/3, shkronjat “b” dhe “c” të KPP-së, dhe jo se ajo dyshohej për kryerjen e ndonjë veprë penale. Deri në momentin që gjykata ka marrë këtë vendim emri i shtetases Majlinda Andrea nuk ishte shënuar në regjistrin e personit që i atribuohet vepra penale dhe në momentin që Prokuroria pranë Gjykatës së Shkallës së Parë për Krimet e Rënda konstatoi se kjo shtetase mund të kishte konsumuar elementet e veprës penale, vendosi shpalljen e mos-kompetencës lëndore dhe mbi këtë bazë Prokuroria e Përgjithshme urdhëroi regjistrimin e procedimit penal, duke shënuar në regjistrin e njoftimit të veprave penale emrin e personit nën hetim Majlinda Andrea, si e dyshuar për kryerjen e veprës penale të parashikuar nga nenet 319/“ç” dhe 25 të Kodit Penal (pikat 298–300 të vendimit).

16. Në lidhje me pretendimin se Gjikata e Lartë nuk ka pranuar të dëgjojë pavërtetësitë e fakteve që prokurori i pretendonte të provuara me përgjime, rezulton se në seancën gjyqësore të datës 23.5.2017 mbrojtja e të pandehurit P.D. dhe e kërkuësës, bazuar në nenin 378/5 të KPP-së, ka kërkuar që të dëgjoheshin në sallë 3 CD të dhëna nga prokurori, kërkesë nga e cila vetë këta mbrojtës kanë hequr dorë në seancën e datës 26.5.2017 (pika 113 e vendimit).

17. Po ashtu, kërkuësja ka pretenduar se pyetja në cilësinë e dëshmitarit të oficerit referues të veprës penale është realizuar me kufizime ekstreme nga ana e gjykatës, pa lejuar kryq-ekzaminimin e duke mbrojtur të pavërtetat e dukshme të pohuara nga ky dëshmitar. Bazuar në aktet bashkëlidhur kërkesës, rezulton se ky dëshmitar është pyetur në seancën gjyqësore të datës 20.2.2017 dhe se në lidhje me të ka pasur pretendime vetëm nga ana e mbrojtësit të të pandehurit O.A., i cili ka kërkuar që ai të jepte burimin e informacionit, kërkesë që është rrëzuar nga ana e gjykatës (pika 109 e vendimit). Për sa i takon mbrojtësit të kërkuësës nuk rezulton që t'i ketë parashtruar gjykatës ndonjë kërkesë në lidhje me këtë dëshmitar, e cila të jetë rrëzuar, apo të mos ketë pasur mundësinë që t'i drejtojë pyetje ose të kundërshtojë deklaratimet e tij.

18. Për sa më sipër, Gjikata vëren se kërkuësës, nëpërmjet mbrojtësit, jo vetëm që i është dhënë mundësia të paraqesë argumentet dhe kërkesat e saj para Gjykatës së Lartë, por pretendimet e saj janë marrë në shqyrtim dhe u është dhënë përgjigje nga ajo gjykata. Në rastin konkret nuk rezulton që kërkuësja të jetë vënë në pozitë jo të favorshme në krahasim me palën tjetër, për rrjedhojë edhe ky pretendim është i pabazuar.

C. Për pretendimin e cenimit të standardit të arsyetimit të vendimit gjyqësor

19. Sipas kërkuësës në vendimin e Kolegjit Penal nuk arsyetohet dhe nuk është mbajtur asnjë qëndrim mbi argumentet e mbrojtjes. Gjikata nuk ka arsyetuar në vendim dhe nuk ka trajtuar çështje të rëndësishme që kanë të bëjnë jo vetëm me realizimin e procedurave të përgjimit në përputhje me ligjin, por edhe me një sërë standardesh të rëndësishme të një procesi të rregullt ligjor. Gjikata e Shkallës së Parë për Krimet e Rënda dhe në vijim Kolegji Penal jo vetëm që nuk kanë arsyetuar për sa më sipër, por në të njëjtën kohë i referohen “përgjimit parandalues”, rezultatet e të cilit nuk mund dhe nuk duhet të përdoren në procesin penal, duke mos bërë dallimin mes tij dhe provave të cilat duhet të administrohen në kuadër të kërkesës së

prokurorit për lejimin e përgjimit dhe që kanë për qëllim vërtetimin e akuzës. Edhe pse prokuroria në vendimin e saj e cilëson përgjimin parandalues, Kolegji Penal është vënë në pozitë të avokatit të prokurorisë, duke tentuar të mbajë në këmbë përgjimet e paligjshme mbi të cilat është ngritur fajësia e kërkuar.

20. Gjykata ka theksuar se e drejta për një proces të rregullt ligjor, që i garantohet individit nga nenet 42 dhe 142/1 të Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së, përfshin edhe të drejtën për të pasur një vendim gjyqësor të arsyetuar. Funkcioni i një vendimi të arsyetuar është t'u tregojë palëve se ato janë dëgjuar, si dhe iu jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë. Përveç kësaj, duke dhënë një vendim të arsyetuar, mund të realizohet edhe vëzhgimi publik i administrimit të drejtësisë (*shih vendimin nr. 18, datë 15.3.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

21. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka vlerësuar domosdoshmërinë e arsyetimit të vendimeve gjyqësore, penale apo civile, si një garanci për procesin ligjor. Vendimi duhet të mbështetet vetëm mbi faktet që janë paraqitur gjatë procesit gjyqësor dhe duhet të përmbajë bazën ligjore mbi të cilën bazohet zgjidhja e mosmarrëveshjes, analizën e provave dhe mënyrën e zgjidhjes së mosmarrëveshjes. Arsyetimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë. Vendimi mund të kontrollohet nga një gjykatë më e lartë sipas procedurave përkatëse dhe që kjo të jetë e mundur duhet bërë arsyetimi i vendimit, në të cilin gjyqtari tregon me qartësi faktet dhe ligjin e zbatueshëm, që e kanë çuar në bërjen e një zgjedhjeje ndërmjet disa mundësive. Vendimet gjyqësore që japin gjykatat e të gjitha niveleve në përfundim të gjyqësorit përbëjnë aktin procedural kryesor të të gjithë procesit gjyqësor. Ato përmbledhin dhe finalizojnë përfundimisht qëndrimet që mban gjykata lidhur me çështjen në gjykim (*shih vendimin nr. 18, datë 15.3.2016 të Gjykatës Kushtetuese*).

22. Bazuar në standardet e mësipërme, si edhe duke iu referuar çështjes në shqyrtim, Gjykata vëren se vendimi i kundërshtuar i Gjykatës së Lartë është mbështetur vetëm mbi faktet dhe provat që janë paraqitur gjatë procesit gjyqësor dhe që janë administruar në gjykim. Ky vendim ka përmbushur standardet që kërkon e drejta për një vendim të arsyetuar, duke paraqitur në mënyrë të qartë dhe të zgjeruar mënyrën e vlerësimit dhe të interpretimit të provave prej tij, në përputhje me ligjin e zbatueshëm në rastin konkret, si edhe duke u dhënë përgjigje të arsyetuara të gjitha pretendimeve të ngritura nga palët në këtë gjykim. Po ashtu, Gjykata e Lartë ka dhënë të gjitha arsyet dhe argumentet që e kanë çuar atë në qëndrimin e mbajtur në dispozitiv. Për rrjedhojë, në vlerësimin e Gjykatës, mënyra e arsyetimit të këtij vendimi nuk shfaq dyshime në lidhje me respektimin e standardit të arsyetimit, si element i së drejtës për një proces të rregullt ligjor.

D. Për pretendimin e cenimit të parimit të mosdeklarimit fajtor mbi bazën e provave të paligjshme

23. Sipas kërkuarës, vendimi nr. 386, datë 4.6.2016, ku vlefshihet përgjimi i autorizuar nga prokurori i çështjes dhe lejohet përgjimi i shtetasit I.Ç., nga ku burojnë edhe aktet e tjera, përfshirë edhe atë në lidhje me përgjimin e saj, është marrë në shkelje të rregullave procedurale, për rrjedhojë është i pavlefshëm. Në bazë të nenit 131/1 të KPP-së, pavlefshmëria e këtij akti bën të pavlefshme edhe aktet e mëpasshme që varen nga ai. Vendimi i Gjykatës së Shkallës së Parë për Krimet e Rënda, që ka vendosur vlefshësinë të ligjshëm të vendimit të prokurorit për përgjimin, është rrjedhojë e zbatimit të gabuar të ligjit procedural penal dhe ajo gjykatë nuk ka vlerësuar drejt nivelin e provave për bazueshmërinë e dyshimit, ndërkohë që nuk ka pasur asnjë provë që të justifikojë vënien në përgjim të numrit telefonik të shtetasit I.Ç. Si vendimi i prokurorit, ashtu edhe i gjykatës janë bazuar në të dhëna që i referon OPGJ-ja, pa përcaktuar burimin e informacionit, legjitimitetin dhe vërtetësinë përkatëse. Në kundërshtim me nenin 221 të KKP-së, Gjykata e Lartë ka vënë në themel të arsyetimit të saj rezultatet e përgjimeve parandaluese ose të informacioneve inteligjente të pasqyruara në aktin e referimit të OPGJ-së. Gjykata e Lartë ka konsideruar si prova të mjaftueshme për vërtetimin e akuzës rezultate të mundshme të përgjimit parandalues ose të dhëna të grumbulluara nga hallka jo procedurale gjyqësore, të cilat në kuptim të nenit 221/5 të KPP-së nuk mund të përdoren si prova.

24. Gjykata vlerëson se këto pretendime të kërkuarës duhet të shqyrtohen në këndvështrim të respektimit të standardit të sanksionuar në nenin 32/2 të Kushtetutës, sipas të cilit askush nuk mund të deklarohet fajtor mbi bazën e të dhënave të mbledhura në mënyrë të paligjshme. Ky parim i rëndësishëm

është trajtuar nga jurisprudenca shqiptare dhe ajo e Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, si pjesë përbërëse e procesit të rregullt ligjor dhe veçanërisht në drejtëm të respektimit të së drejtës për t'u mbrojtur, e cila kërkon që i akuzuari të ketë mundësitë e duhura për të njohur dhe komentuar çdo provë që i paraqitet gjykatës (*shih vendimin nr. 9, datë 26.2.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

25. Në jurisprudencën kushtetuese është evidentuar dallimi që ekziston ndërmjet mënyrës së marrjes të provave dhe vlerësimit të tyre në një proces gjyqësor. Gjykata ka theksuar se vlerësimi, dobishmëria dhe rëndësia e tyre provuese në një çështje konkrete është, si rregull, detyrë e gjykatave të sistemit gjyqësor, ndërsa verifikimi i ligjshmërisë së krijimit dhe marrjes së provave i nënshtrohet edhe kontrollit të Gjykatës, pasi ky aspekt i gjykimit ka lidhje të drejtpërdrejtë me procesin e rregullt ligjor. Gjykata mund dhe duhet të investohet kur ndaj një procesi gjyqësor ka pretendime për rrugën dhe mënyrën e marrjes e fiksimit të provave, por jo të vlerësimit të tyre. Kontrolli kushtetues nuk mund të zëvendësojë prerogativat kushtetuese e ligjore të vetë hallkave të sistemit gjyqësor e aq më tepër të vlerësojë bindjen e brendshme të gjykatave për çështje konkrete (*shih vendimin nr. 9, datë 26.2.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

26. Gjykata ka vlerësuar, gjithashtu, se jo çdo shkelje e rregullave procedurale e bën procesin të parregullt në aspektin kushtetues dhe se ndikim të drejtpërdrejtë në një proces ligjor kanë ato shkelje thelbësore, vërtetimi i të cilave do të cenonte të drejtat dhe liritë themelore të individit (*shih vendimin nr. 9, datë 26.2.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

27. Gjykata e Lartë edhe gjatë ushtrimit të juridiksionit fillestar në gjykimin e çështjeve penale në ngarkim të disa kategori funksionarësh të lartë, nuk anashkalon kompetencën e saj kryesore kushtetuese, që është interpretimi i ligjit dhe dhënia e kuptimit të normës ligjore. Në këtë kuptim, Gjykata e Lartë edhe në rastin në shqyrtim ka marrë në analizë të gjitha pretendimet e paraqitura nga mbrojtësit e të pandehurve për pavlefshmërinë e vendimit me të cilin është lejuar përgjimi i shtetasit I.Ç. dhe të të gjitha akteve që burojnë prej tij. Gjykata e Lartë duke u ndalur në mënyrën e zbatimit dhe interpretimit të ligjit procedural nga ana e Prokurorisë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë për Krimet e Rënda dhe vetë kësaj gjykate, ka vlerësuar se këto pretendime janë haptazi të pabazuara (pikat 149–178 të vendimit). Vlerësimi nëse ka pasur apo jo prova që të justifikonin vënien në përgjim të numrit të këtij shtetasi nuk janë çështje që mund të bëhen objekt i kontrollit kushtetues.

28. Gjykata vëren se edhe pretendimet në lidhje me rezultatet e përgjimeve parandaluese kanë marrë përgjigje të arsyetuara nga Gjykata e Lartë, e cila ka marrë në analizë dhe ka interpretuar si ligjin nr. 9157, datë 4.12.2003, “Për përgjimin e komunikimeve elektronike”, ashtu edhe dispozitat e KPP-së, në kuptim të rrethanave të çështjes konkrete në shqyrtim. Sipas nenit 1 të këtij ligji, ai përcakton procedurat që duhet të ndiqen për përgjimin e komunikimeve elektronikeve nga institucione shtetërore informative, si dhe procedurat që duhet të ndiqen nga personat e ngarkuar për përgjim, kurse në nenin 3 është dhënë përkufizimi që kanë termat e përdorur në këtë ligj. Sipas nenit 5 të tij rezultatet e përgjimit, të marra në bazë të këtij ligji, nuk kanë vlerën e provës në një proces penal, me përjashtim të atyre të marra sipas KPP-së. Edhe në këtë kuptim rezulton se përgjimi i bisedave dhe i komunikimeve elektronike të numrit të telefonit në përdorim të shtetasit I.Ç., është bërë në përputhje me rregullat dhe parashikimet e KPP-së, pasi fillimisht ai është lejuar me vendimin e prokurorit, vendim që është vlefësuar i ligjshëm nga Gjykata e Shkallës së Parë për Krimet e Rënda. Për rrjedhojë, edhe pretendimi i kërkuar për pavlefshmërinë e akteve procedurale dhe provave të përdorura në gjykim është i pabazuar.

29. Për sa më sipër, Gjykata vlerëson se pretendimet e kërkuar për cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor janë të pabazuara, ndaj duhet të vendoset rrëzimi i kërkesës.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/1/“P” dhe 134/1/“i” të Kushtetutës, si dhe të neneve 72 e vijuese të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe

funkcionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, njëzëri

VENDOSI:

- Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Vendosur më 20.3.2018.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Fatmir Hoxha, Altina Xhoxhaj, Vitore Tusha, Fatos Lulo, Gani Dizdari,